

Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova
Raport Final
Proiectul „Servicii sociale durabile”
Nr. Grantului – 4219-02-P-60
Perioada 20 iunie 2011 – 29 februarie 2012

Scopul inițierii acestui proiect

Astăzi, în Republica Moldova sunt înregistrate peste 300 de Asociații Obștești (AO) care prestează servicii sociale pentru persoane cu diverse dizabilități. Activitatea a peste 60% din ele depinde de proiectele sau granturile venite din afara țării, fapt ce le forțează să se concentreze pe activități variabile (date de proiectele finanțate) și obiective pe termen scurt. Bazându-ne pe experiența ONG din străinătate și în special din Polonia și România, putem spune că în următorii ani aceste resurse se vor diminua substanțial. Care sunt mecanismele de asigurare a durabilității acestor servicii? Cum să păstrăm potențialul și experiența organizațiilor (de multe ori unice în domeniul dizabilitate)?

Aceste întrebări și le pun mulți conducători ai Asociațiilor Obștești. Au fost gândite diverse strategii pentru a redresa situația. Unele Asociații depun eforturi de atragere a fondurilor prin donații de la populație. Altele au efectuat mai multe încercări de a evidenția posibilele activități economice - crearea „Întreprinderilor sociale” al căror obiect de activitate ar avea legătura cu misiunea Asociației, iar profiturile ar fi reinvestite integral în această misiune.

La moment sunt clare câteva direcții care e nevoie de urmat:

- instruirea specialiștilor din cadrul ONG în domeniul financiar și atragerii de fonduri, inclusiv „Antreprenoriat social” sau/și atragerea specialiștilor deja formați;
- crearea condițiilor inclusiv cele legislative ce ar ușura activitatea ONG, în special latura economică;
- preluarea experienței organizațiilor similare cu experiență locale și din străinătate;
- implicarea societății în susținerea Asociațiilor prin donații benevole, desfășurarea Campaniilor de colectare de fonduri.

Activitățile planificate în cadrul proiectului:

- 1) Vizită de studiu la o organizație de profil din Italia;
- 2) Vizită de studiu și schimb de experiență la organizațiile de profil din Moldova, ce desfășoară activități de antreprenoriat social;
- 3) Workshopul pentru elaborarea „Strategiei financiare pentru anii 2011 – 2016” care include componentele de fundraising și activități economice (1 zi), Workshopul pentru feed-back-ul la strategiile elaborate (1 zi);
- 4) Workshopul pentru elaborarea unui Plan de afaceri (1 zi), Workshopul pentru feed-back-ul la Planul de afaceri elaborat (1 zi);
- 5) Workshop pentru instruirea echipei de voluntari ce vor organiza Acțiunile de sensibilizare și colectare de fonduri;
- 6) 7 Acțiuni de informare/sensibilizare și colectare de fonduri;
- 7) Editarea unui pliant cu modele pozitive de antreprenoriat social;
- 8) Organizarea și efectuarea unei Conferințe de presă cu prezentarea rezultatelor proiectului;
- 9) Pregătirea și inițierea unei Activități de Antreprenoriat Social pentru Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova.

DESCRIERE

1) Vizită de studiu la organizația Asociazione Provinciale di Reggio nel-Emilia – ONLUS din Reggio nel-Emilia, Italia.

Scopul: studierea experienței ONG din străinătate în dezvoltarea serviciilor sociale și activităților economice/antreprenoriatului social cu implicarea persoanelor cu dizabilități.

Vizita de studiu planificată s-a organizat în perioada 07 – 20 iulie 2011. Echipa care a participat la acesta a fost compusă din 5 persoane (specialiști AMM): Igor Meriacre – director executiv (șofer), Olga Pleșca – coordonator de proiect, Ludmila Iachim – coordonator stagii, Olga Morari – administrator

și Tudor Onofrei – instructor recuperare activă (șofer). 3 persoane din echipă sunt utilizatori scaun rulant. Deplasarea tur-retur a fost efectuată cu automobilul AMM. Pe perioada vizitei echipa a fost cazată în Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități din localitatea Castelnuovo ne Monti, regiunea Reggio nel-Emilia.

În cadrul vizitei echipa a vizitat mai multe ONG-uri sociale (cooperative sociale de tip A și tip B) din regiunea Reggio nel-Emilia (Italia). Activitatea principală a Cooperativelor sunt activități economice cu implicarea beneficiarilor direcți, și anume producere, asamblare sau prestare de servicii. Astfel, (programul se anexează) au fost vizitate Asociațiile/Cooperativele sociale:

- **Cooperativa Socială IL GIRASOLE** (Floarea soarelui) fondată în 17 noiembrie 1977 – experiența Cooperativei este interesantă prin activitatea comună a două ramuri care la început par complet diferite:
 - a) **IL GIRASOLE – Make Pub** – un bar care activează mai mult în perioada caldă a anului, oferă servicii de bar și minirestaurant, catering și organizarea diferitor miniconcerte în incinta localului. În bar sunt angajate persoane cu abilități depline (cam 12 pers.) și persoane cu dizabilități de auz (2 pers.). Tot venitul de la activitatea sa este reîndreptat pentru susținerea ramurii 2 -
 - b) **IL GIRASOLE – Atelier de lucru** – în cadrul atelierului sunt angajate cca 10 persoane cu dizabilități asociate (locomotorii și de intelect, în special utilizatori scaun rulant). Activitatea principală este asamblarea diferitor piese din plastic, metal, lemn care necesită muncă manuală și nu este bine plătită. Piesele sunt aduse de la diferite întreprinderi mici din regiune, cu care sunt semnate contracte (din cauza crizei economice comenzi sunt tot mai puține). Atelierul nu este profitabil și este permanent susținut financiar de Make Pub. În perioada rece a anului Atelierul își stopează activitatea. Persoanele cu dizabilități beneficiază de transport adaptat, prânz gratuit și un salariu mic. În afară de aceasta în zilele de odihnă voluntarii Cooperativei organizează diferite excursii sau activități distractive.
- **Cooperativa socială – IL BUCANEVE din Coregio**, fondată în anul 1986 – atelier de asamblare similar celui descris mai sus dar cu susținere din partea Autorităților locale și în special a Direcției locale de Asistență Socială. În cadrul Atelierului activează cca 8 persoane cu dizabilități asociate (locomotorii și de intelect). Persoanele și calitatea muncii sunt supravegheate de 3 persoane angajate ca staff și se bazează și pe implicarea părinților acestor persoane: atunci când este un volum mai mare de lucru sau este nevoie de îndreptat greșelile persoanelor cu dizabilități în timpul asamblării pieselor. Cca 15 persoane cu dizabilități stau în rând pentru a avea posibilitate să se angajeze în cadrul Atelierului. Ca și în Cooperativa descrisă mai mult persoanele cu dizabilități beneficiază de un program asistiv complet.
- **Cooperativa socială - Studioul – il GRANELLO** (grăuncior), fondat în anul 2002 – un studiou care prestează servicii de machetare și design a diferitor instrucțiuni de utilizare a echipamentelor tehnologice și instrumentelor. În ultimii ani au reușit să procure echipament de tipografie și astfel au posibilitate să presteze servicii complete de la design până la editare. În cadrul studioului activează o singură persoană cu dizabilități locomotorii, dar studioul are statut social deoarece ajută persoanele ce de mult timp sunt în căutarea unui loc de muncă să se recalifice și să primească un volum minim de experiență necesară în domeniul editare și design.
- **Cooperativa socială - Comunita MARTAMARIA** – reprezintă o fermă agricolă constituită și activează împreună cu o biserică, preotul bisericii fiind și managerul cooperativei. Activitatea principală economică constă în cultivarea pe pământurile fermei a diferite tipuri de pomușoare și fructe, legume, din care după culesul roadei se prepară diferite conserve. Conservele sunt comercializate prin rețele de magazine mici în regiune. Cooperativa mai este interesantă prin faptul că colaborează intens cu Agenția locală pentru Ocuparea Forței de Muncă. Astfel, AOF îndreaptă persoanele fără de o calificare oarecare și care nu au surse necesare pentru existență sau cele care au trecut prin anumite probleme (de ex. au fost traficate, etc.) la fermă unde acestea au posibilitate să fie cazate și alimentate gratuit (temporar – cca 3-6 luni), cu condiția îndeplinirii lucrărilor agricole necesare.
- **Cooperativa socială – il Ginepre din Castelnuovo ne Monti** – cooperativă de tip B care prestează servicii de alimentare în cadrul unui restaurant de tip rural. Cooperativa angajează temporar persoane (în special femei tinere) care nu au avut mult timp un loc de lucru, sau nu au

specialitate, au trecut prin alte tipuri de dificultăți, etc. Experiența și cunoștințele obținute aici ajută persoanele în viitor să practice o profesie de tip asistent bucătar, chelner, ș.a.

- **Atelierul de creație - „LABOR,,** - un atelier în care activează cca 7 persoane cu diferite tipuri de dizabilități și 4 supraveghetori ai acestora. În atelier se confecționează diferite obiecte de artizanat, din materiale defecte sau rebuturi primite de la întreprinderile din regiune (de ex. bucăți de oglindă, alte materiale). Cu ajutorul diferitor crenguțe, carton, hârtie, vopsea ș.a. se modifică forma inițială a obiectului, care ulterior este propus spre vânzare magazinelor mici de profil din orașel și localitățile învecinate. La comandă Atelierul confecționează diferite felicitări și invitații (la nuntă, onomastică, alte sărbători) conform unui catalog cu fotografii reprezentative. Tot la comandă ei mai confecționează „bomboniere” pentru nuntă – o cutiuță mică din plastic străveziu cu o invitație înăuntru, câteva bomboane și o floare. Minusul acestei activități constă în dependența totală de susținerea primăriei locale, comenzile sunt prea rare ca să acopere toate cheltuielile operaționale și lipsa spațiilor proprii - atelierul este creat în spațiile unui Centru Comunitar și deaceia activează numai 3 zile pe săptămână. Beneficiarii primesc un mic salariu numai din confecționarea obiectelor la comandă.

Rezumat la vizită: Aceasta vizită a constituit o modalitate reușită de instruire practică care ne-a permis să analizăm sistemul Cooperativelor Sociale din Italia, un sistem care este complex și vizează atât beneficiile beneficiarilor dar și interesele angajatorilor sau celor ce crează astfel de Cooperative. Am avut o posibilitate unică eficientă din punct de vedere economic de a cunoaște punctele forte și neajunsurile sistemelor de acest tip. Una dintre concluziile practice formate în cadrul acestei vizite este faptul că implicarea directă a persoanelor cu dizabilități în cooperativa/atelierul sau altă formă de organizare juridică/economică necesită implicarea și altor persoane cu abilități depline pentru a acoperi sau eficientiza serviciile sau producția, atât calitativ cât și cantitativ. O experiență învățată este faptul că înainte de a deschide sau iniția o activitate economică cu implicarea persoanelor cu dizabilități este necesar de analizat foarte bine ideea propusă și eficiența financiară a acesteia astfel încât activitatea să nu devină dependentă în totalitate de susținere exterioară.

Beneficiarii implicați în activitatea Cooperativelor au posibilitate să-și demonstreze abilitățile în măsura condiției fizice de care dispun, în afară de aceasta obțin o experiență care poate să-i ajute la o eventuală angajare în viitor. Cel mai important lucru care l-am văzut în ochii multor beneficiari – *eu sunt important pentru societate pentru că fac ceva....*

2) Vizită de studiu la organizațiile de profil din Moldova ce desfășoară activități economice.

Scopul: preluarea experienței unui ONG activ în domeniul social care activează, a dezvoltat cu succes și de mai mult timp desfășoară activități de antreprenoriat social-economic.

În cadrul proiectului a fost planificată o vizită de studiu la organizația „Recuperare” din r-ul Telenești. Am contactat reprezentanții organizației respective care au comunicat că proiectul lor derulat împreună cu Școala Specială pentru Copii și Tineri cu dizabilități a fost finisat. Am contactat telefonic Directorul Școlii Speciale, am prezentat proiectul și scopul vizitei de studiu, am vorbit despre organizațiile care urmează să facă parte din echipa de vizită. Directorul Școlii a pus diferite întrebări, după care a comunicat că nu are posibilitate să ne primească din cauza vacanței, după care a vorbit despre faptul că nu poate lucra gratis și multe alte cauze. Am încercat să stabilesc o înțelegere privind revenirea cu această propunere în toamnă la care am primit răspuns că atunci se va vedea. L-am întrebat cât poate să ne coste organizarea acestei vizite dar nu am primit un răspuns clar. În afară de aceasta din convorbire am înțeles că sistemul de producere din cadrul internatului nu funcționează la nivelul de mai înainte. Una din solicitările din partea directorului a fost elaborarea și realizarea unui proiect în comun cu accent pe activitatea în cadrul Școlii speciale.

Din aceste considerente am adunat mai multă informație despre alte ONG care ar desfășura activități economice. Cu părere de rău este foarte puțină informație despre ONG ce au succes în acest domeniu, de cele mai multe ori Activitățile economice sunt începute în cadrul anumitor proiecte după care la finisarea proiectelor sunt stopate sau activează lent cu rezultate mici. Din aceste cauze în primul rând suferă beneficiarii, iar activitatea ONG este tergiversată.

Pînă la urmă a venit propunerea să organizăm vizita la ONG „Artizana” din s. Pașcani r-ul Cahul, condusă de D-ul Constantin Olteanu. Vizita a fost amînată de cîteva ori din cauza neprezentării participanților invitați, din motive de lipsă de timp și implicării în alte activități.

În data de 13 decembrie am plecat la ONG „Artizana”, au participat reprezentanții organizațiilor din Comrat – Vdohovenie, Peresecina – Asociația de sprijin a copiilor cu handicap fizic și AMM. Reprezentanții AO „AZI” din Cahul și AO „Plamice” din Taraclia au vizitat această organizație în data de 1 decembrie. În cadrul vizitei a fost prezentat procesul tehnologic a creșterii și prelucrării Loziei – materia primă folosită în activitate, procesul de confecționare/impletire a obiectelor din lozie, dar în special sa discutat despre beneficiarii organizației, activitățile sociale, activitățile economice și cum se intersectează aceste domenii. Una din problemele discutate a fost pasivitatea beneficiarilor, implicarea pasivă a autorităților, dar și rezultatele pozitive obținute în decurs de 10 ani de activitate. „Artizana” este una dintre puținele organizații care se implică activ în instruirea copiilor și tinerilor din localitățile învecinate. În colaborare cu AOFM din Cahul au fost organizate stagii de instruire pentru șomerii din regiune, dar cum a vorbit d-ul Constantin – în mare majoritate oamenii vor să obțină mulți bani cu eforturi puține, și de cele mai multe ori chiar având abilități pentru activități meșteșugărești, nu doresc să activeze în domenii de acest tip, unde e necesară atenția și muncă migăloasă, dar și spirit de organizator și asumarea anumitor responsabilități.

Activitatea economică ar avea posibilitate să fie mult mai productivă dacă nu ar fi fluxul permanent de persoane care sunt instruite, lipsa cantității necesare de materie primă, pasivitatea beneficiarilor și autorităților locale. Piața de desfăcere la moment în Moldova este mică dar credem și din cauza lipsei unei reclame eficiente. În timpul discuției D-ul Constantin a menționat că are câteva propuneri de colaborare cu firme din Rusia dar fiind mic nivelul de producere nu poate onora comenzile ce sunt propuse.

3) Workshopul pentru elaborarea „Strategiei financiare pentru anii 2011 – 2016” ca parte integră a Planurilor Strategice, care include componentele de fundraising și activități economice (1 zi).

Scopul: elaborarea și analiza Strategiilor financiare pentru 8 ONG ce activează în domeniul dizabilitate și fac parte din programul „dizAB...” susținut financiar de SOIR Moldova.

Împreună cu Finanțatorul - SOIR Moldova, a fost decis de comun acord ca Planurile Strategice (PS) ale acestor 8 ONG să fie elaborate în cadrul instruirii oferite de SOIR Moldova, iar Strategiile financiare ca parte integră a PS să fie elaborate în cadrul instruirii organizate de Asociația „MOTIVAȚIE”, în proiectul „Servicii sociale durabile” finanțat de AED/FHI 360. Pentru această instruire a fost selectată compania ce oferă instruire - AXA Management Consulting.

La începutul lunii iulie a fost organizat primul atelier de instruire și elaborare a Strategiilor financiare pentru reprezentanții a 8 ONG. La atelier sau prezentat în mare parte conducătorii ONG. A fost prezentată și discutată necesitatea elaborării unei Strategii financiare. A fost prezentată structura unei Strategii, etapele de elaborare și analiză. Participanții au primit și analizat suportul de curs și materialele prezentate. A fost stabilită de comun acord data următorului atelier – începutul lunii septembrie. Tuturor participanților le-a fost explicat faptul că au posibilitate să se adreseze la trainerii de la Axa pentru consultanță în perioada dintre ateliere.

La sfârșitul lunii august am contactat trainerii ca să analizăm la ce etapă sunt participanții în elaborarea Strategiilor, cu părere de rău nimeni din participanți nu a apelat la consultanță. Am contactat toți participanții ca să le reamintesc despre atelier și Strategie. După expedierea mai multor mesaje și comunicarea cu trainerii, din cauză că nici o organizație nu a apelat la Axa pentru consultanță, am decis de comun acord să organizăm al doilea atelier cu o durată de două zile și să schimbăm un pic strategia – să reîncepem pas cu pas elaborarea strategiei astfel ca participanții acasă numai să introducă datele în calculator. Atelierele au fost realizate, numărul participanților fiind mai mic deoarece nu s-au prezentat toți participanții, invocând faptul că este perioada de finisare a PS generale și pregătirea depunerii aplicațiilor pentru SOIR Moldova. Împreună cu trainerii am încercat să explicăm participanților că prezentând Planificarea Strategică cu Strategia financiară a organizației inclusă șansele de câștigare a proiectelor vor fi mai apreciate și mult mai mari în față potențialilor finanțatori.

Constatarea noastră este că mai multe ONG din Moldova, mai ales cele locale, înțeleg importanța și necesitatea elaborării și respectarea Planurilor și Strategiilor organizaționale, dar încă nu au elaborat metodologia sau mai bine zis cultura respectării acestora. Iarăși este problema supraîncărcării conducătorilor cu probleme ce țin de menținerea serviciilor.

În cadrul ultimelor discuții și întâlniri a fost reluată această problemă, o idee propusă a fost selectarea unei companii de consultanță care să scrie Planurile și Strategiile pentru organizații. Majoritatea conducătorilor confirmă faptul că nu sunt destul de instruiți și au puțin timp pentru

elaborarea corectă a astfel de documente. Un ultim rezultat practic este propunerea de a prezenta Planurile Strategice elaborate pentru a vedea posibilitatea de analiză a părții financiare a acestora de către trainerii AXA Management Consulting .

4) Workshopul pentru elaborarea unui Plan de afaceri (1 zi), Workshopul pentru feed-back-ul la Planul de afaceri elaborat (1 zi);

Scopul: Instruirea reprezentanților a 8 ONG în domeniul elaborării unui Plan de afaceri și evidențierea unei posibile activități economice sociale ce ar susține financiar activitatea de bază a ONG-ului.

Definiție a Antreprenoriatului Social: *activitate antreprenorială - vânzarea unui produs sau a unui serviciu care are atît scopuri sociale, cît și financiare.*

Luînd în considerație experiența cu organizarea primului Workshop, în baza propunerii trainerilor de la Axa am decis să organizăm atelierul inițial cu durata de 2 zile în cadrul căruia să parcurgem pașii de elaborare a unui Plan de Afaceri cu evidențierea necesităților și oportunităților fiecărei organizații, înțelegerea însuși a ideii de dezvoltare a unei afaceri care ar implica și beneficiarii organizațiilor. A fost cel mai complicat de explicat de ce ar fi nevoie de acest Plan de afaceri – majoritatea organizațiilor totuși se axează pe scriere de proiecte pentru supravețuire. Fiecare organizație a primit însărcinarea de a efectua analiza pieței și necesităților locale din punct de vedere economic și introducerea datelor în schița propusă. De comun acord s-a stabilit și data aproximativă a celui de-al doilea atelier.

La atelierul doi de către participanți au fost prezentate ideile propuse spre realizare și a fost analizată fiecare propunere din punct de vedere cost/eficiență. Ca rezultat fiecare organizație a primit anumite recomandări și sfaturi pentru îmbunătățirea și definitivarea Planului de Afaceri, cu posibilitatea de a apela la compania Axa pentru consultații.

Ideile de activități economice prezentate de către ONG-uri au fost:

- Asociația „DORINȚA” din Călărași – ideea de a da în arendă spațiile Centrului pentru diferite sărbători locale sau personale organizate pentru un număr redus de persoane;
- Asociația de Sprijin a Copiilor cu Handicap Fizic din Peresecina – ideea creării unei ferme de creștere a iepurilor, venitul obținut din vânzarea cărnii să fie îndreptat spre ONG;
- ONG „VDOHNOVENIE” din Comrat – ideea deschiderii unui atelier de coasere a hainelor naționale și atributelor, în cadrul căruia vor lucra câteva mame a copiilor cu dizabilități sau chiar tinere cu dizabilități;
- ONG „PLAMICE” din Taraclia – ideea prestării serviciilor de asistență medicală și masaj la Centrul lor dar și la domiciliul solicitanților, servicii oferite de kinezoterapeutul și medicul Centrului;
- Asociația „AZI” din Cahul – ideea prestării serviciilor consultanță, instruire și formare în domeniu pentru organizații începătoare. Subiectele predate pot fi: servicii de calitate în domeniul dizabilitate (kinezoterapie, terapie ocupațională, ș.a.), înființare și dezvoltare ONG, managementul proiectelor;
- AMM – ideea creării serviciilor de instruire profesională cu plată pentru beneficiarii direcți și indirecti ai Asociației și anume cursuri de manichiură, operator calculator și pe viitor școală adaptată de șoferi. O parte din servicii se preconizează să fie asigurate financiar de către Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă sau Autoritățile Publice Locale.

La moment încă se mai lucrează la definitivarea Planurilor de Afaceri de către fiecare organizație în parte. La câteva organizații sunt parțial definitive schițele Planurilor de afaceri, restul urmează să mai lucreze la ele. Din observațiile noastre mai este nevoie de lucru la etapa actuală pentru definitivarea Planurilor în așa mod ca fiecare ONG să aibă posibilitatea să înceapă desfășurarea Activității de îndată ce vă avea posibilități financiare și logistice.

5. Campanie de colectare a fondurilor - Workshop pentru instruirea echipei de voluntari

Scop: instruirea voluntarilor în două domenii importante – necesitatea de informare și sensibilizare corectă a populației despre campania de fundraising, metodele de colectare de fonduri și funcționarea unei campanii de colectare de fonduri.

Pentru realizarea obiectivelor ce țin de acțiunile de informare și sensibilizare în stradă, s-a pregătit un anunț prin care Asociația a recrutat/selectat un număr de 10 voluntari: 5 dintre aceștia fiind cu dizabilități și 5 cu abilități depline. Pe parcurs doi voluntari au refuzat implicarea de mai departe din motive de lipsă de timp, însă am găsit posibilitate să implicăm alte persoane. Pentru echipa de voluntari

formată (grup neomogen ca cunoștințe, deprinderi, lipsa de cunoaștere între ei), s-au organizat 2 seminare de instruire.

Dacă inițial erau planificate două ședințe: una de instruire și una de evaluare pentru voluntari, la solicitarea voluntarilor și după analiza noastră internă am hotărât să efectuăm două ședințe de instruire care și-au demonstrat eficiența pe parcursul întregului proiect. În cadrul primei instruirii voluntarii au cunoscut activitatea Asociației, misiunea, viziunea, Centrele în care se desfășoară activitățile, proiectele desfășurate la moment și echipa de specialiști, beneficiari și voluntari AMM (voluntarii noi recrutați), moment foarte important deoarece aceștia pe parcursul următoarelor activități trebuie să fie parte integră a echipei și să se regăsească în cultura organizațională a Asociației.

Un moment la fel de important a ținut de prezentarea activităților planificate și a rezultatelor ce se așteaptă a fi atinse ca rezultat în cadrul proiectului și necesitățile de implicare a voluntarilor. Moderatorii seminarului au fost specialiștii Asociației, persoane ce dețin experiență fiecare la subiectele prezentate. Atenție deosebită s-a atras la diferite situații de reacție a oamenilor la cererile de sponsorizare în stradă prin solicitare/comunicare directă și la distanță: prin telefon, internet ș.a.

Cel de-al II-lea seminar de instruire a recapitulat și fortificat informația primului training prin mai multe exerciții formative (au fost prezentate metodele de fundraising: colectare cu boxă în stradă, expedierea scrisorilor de sponsorizare, plasarea informației despre campanie pe diferite resurse informaționale, ș.a.) prin care voluntarii și-au dezvoltat abilități de lucru în calitate de persoane ce vor genera idei cu privire la posibile acțiuni de informare și sensibilizare și au achiziționat competențe de a interacționa cu potențiali donatori în argumentarea unui scop caritabil.

Totodată, un moment cheie al celui de-al II-lea training a fost propunerea și distribuirea de roluri și responsabilități vizavi de organizarea primei acțiuni de informare/sensibilizare și colectare de fonduri. Astfel, împreună cu voluntarii s-a elaborat un Plan de acțiuni și de implementare a Campaniei „Un pas spre Mobilitate”.

Pe parcursul a II săptămâni ulterior s-a lucrat pentru pregătirea tuturor accesoriilor necesare primei acțiuni de informare/sensibilizare și colectare de fonduri și anume:

- regulamentul Campaniei care ulterior l-am consultat cu juristul angajat;
- au fost procurate și imprimate 14 maiouri cu inscripția denumirii campaniei, finanțatorilor și organizatorilor;
- s-au pregătit fluturașii informativi (flyere), care ulterior s-au utilizat pe larg în toate acțiunile de informare/sensibilizare și colectare de fonduri – în total au fost tipărite cca 2000 de flyere;
- s-au elaborat toate tipurile de acte necesare pentru certificarea acțiunilor: Lista participanților, borderou de plată a cheltuielilor pentru transport, Proces verbal de extragerea a resurselor bănești acumulate în boxele de donații;
- s-a conturat ideia primelor acțiuni și cu acest scop s-a obținut permisiunea Primăriei municipiului Chișinău pentru desfășurarea primelor II acțiuni de informare/sensibilizare și colectare de fonduri în cadrul Campaniei „Un pas spre Mobilitate”.

6) Activități de Informare și Sensibilizare în cadrul Campaniei “Un pas spre Mobilitate”.

Începând cu 27 august 2011 am început realizarea activităților de informare/sensibilizare și colectare de fonduri. Inițiată de Ziua Independenței, activitatea din 27 august 2011 a fost una foarte fructuoasă deoarece a permis implementarea cu succes a scopului Campaniei.

Cu permisiunea Primăriei mun. Chișinău în scuarul Catedralei echipa de voluntari a instalat 1 masă cu materiale informative și 1 boxă pentru colectarea donațiilor benevole. Au fost printate cca 500 de flyere cu denumirea și descrierea campaniei, informație despre organizația noastră și metodele posibile de a dona, implica și susține campania inițiată. Voluntarii au fost împărțiți în perechi a câte 2 - unul cu dizabilități și unul cu abilități depline și sau deplasat în diferite zone ale Scurului Catedralei pentru a distribui flyerele informative și a comunica/sensibiliza persoanele vizavi de campania inițiată și desfășurată de AMM.

Pentru a stimula persoanele, cei care donau o sumă mai mare de 20 lei primeau cadou un stilou cu inscripția campaniei. Reușita primei acțiuni a fost datorată în special fluxului de oameni veniți să viziteze programul artistic și parada militară desfășurate în perimetrul bd. Ștefan cel Mare și Sfint. Astfel, în rezultatul primei acțiuni s-a reușit informarea și sensibilizarea a cca 400 persoane.

În data de 31 august, Ziua Limbii Române - a fost organizată cea de-a II-a acțiune de informare/sensibilizare deja în două locații consecutiv: Aleea Clasicilor și Arca de Triumf. Masa noastră

cu materiale informative a fost vizitată de elita politică a țării, care la moment a depus flori la Aleea clasicilor și monumentul lui Ștefan cel Mare. Astfel am avut posibilitate să informăm și guvernanții R. Moldova.

În luna septembrie a fost organizată a III-ea acțiune mai amplă sub forma unui Master Class de prezentare a abilităților persoanelor cu dizabilități și necesitatea de susținere a posibilităților de instruire a acestor persoane. Acțiunea s-a desfășurat cu suportul Preturii sectorului Botanica și a ținut de organizarea unui șir de ateliere în cadrul cărora trecătorii au avut posibilitatea nu numai să fie informați ci și să participe împreună cu echipa de voluntari și specialiști la diverse tipuri de ateliere interesante. În special au fost bucuroși să se implice copiii din regiune. Părinții lor au solicitat ca astfel de activități să fie organizate mai des, dar la întrebarea noastră cum să-r implica ei în organizare nu au știut ce să răspundă.

În luna octombrie am planificat o acțiune de Ziua Vinului, pentru ce am încercat să convingem reprezentanții Poliproject de la Moldexpo să ne permită să desfășurăm o activitate informativă în cadrul MoldExpo, dar nu am fost susținuți. Astfel, de Hramul Orașului Chișinău s-a încercat posibilitatea de a combina 2 acțiuni: dar s-a reușit doar una, cea de-a IV-a acțiune ce s-a desfășurat în prima jumătate a zilei și a constat din împărțirea Cererilor de Sponsorizare către agenții economici care aveau expuse mărfurile sau serviciile pe bd. Ștefan cel Mare (peste 30 de scrisori, lista se anexează), iar în a doua jumătate a zilei am încercat organizarea unei acțiuni de informare și sensibilizare în incinta Parcului municipal „Dendrariu” cu părere de rău din cauza timpului nefavorabil – a început să plouă – am fost nevoiți să amânăm activitatea și s-o desfășuram cu suportul parcului în data de 22 octombrie, acesta fiind cea de-a V-ea acțiune.

În luna noiembrie, voluntarii au fost împărțiți în grupuri a câte 2 persoane și au primit sarcina de a scrie și prezenta o cerere de sponsorizare către un agent economic identificat, cu indicarea unui scop anume din cadrul Campaniei. Voluntarii au lucrat de la distanță comunicând prin e-mail și skype. Ca rezultat au fost întocmite 5 scrisori de sponsorizare care au fost expediate ulterior agenților economici aleși. Rezultate pozitive la acest capitol nu avem, una din cauze fiind lipsa de timp a voluntarilor și necomunicarea cu agenții economici cărora li sau expediat scrisorile.

În data de 3 decembrie – Ziua Internațională de Solidaritate cu persoanele cu dizabilități sa încercat organizarea unei acțiuni mai ample în parteneriat cu Shopping MallDova, dar din cauză multitudinii de evenimente desfășurate în incinta Mall-ului în această perioadă (respectiv și pregătirilor pentru sărbătorile de iarnă) acțiunea a fost amânată pentru data de 14 ianuarie 2012.

În data de 16 decembrie Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova a organizat Festivalul de Film „Filmul fără bariere”. Ca activitate complementară în incinta Cinematografului unde sa realizat demonstrația de Filme, noi am plasat o masă cu materiale informative și boxa de donații, iar persoanelor ce au fost prezente la Festival le-au fost distribuite flyere informative. Flyerele și informația au fost distribuite de voluntarii implicați în campanie.

În data de 14 ianuarie a fost organizată Acțiunea „Rămas bun de la Moș Crăciun”. Scenariul Acțiunii a fost elaborat de voluntari și Coordonatorul de voluntari în cadrul ședințelor de lucru organizate prin skype, cu consultația ulterioară cu Doinița Gherman și reprezentanții Shopping MallDova. Au fost pregătite materialele necesare. Acțiunea a constat din mai multe ateliere creative pentru copii, un minispectacol organizat de Moș Crăciun și Crăciunița împreună cu Spiridușii (voluntari și specialiști AMM). Copiilor li sa propus să participe la diferite concursuri interesante, părinților și trecătorilor le-au fost distribuite flyere informative. La organizarea acțiunii am fost susținuți și de Pretura sectorului Botanica.

Astfel în baza estimărilor noastre, în total în cadrul campaniei au fost informați prin:

- flyere informative distribuite cca 2000 de persoane,
- reportaje TV și la radiu cca 30000 de persoane,

Au contribuit prin donații benevole cu sume între 1 leu și 50 de lei cca 1500 de persoane.

Un rezultat pozitiv a fost inițiativa unui Agent Economic, care ne-a propus să confecționăm la comandă 1200 de Felicitări de Paște. Astfel din suma acumulată în cadrul Campaniei au fost procurate materiale necesare pentru confecționarea a 1200 de felicitări. Felicitările au fost confecționate cu implicarea specialiștilor, voluntarilor și beneficiarilor Asociației. După ce felicitările au ajuns la Agentul Economic, noi am primit pe contul Asociației donația de 12000 lei, suma ce va fi utilizată pentru echiparea microbusului AMM cu scaune.

O altă reușită a Campaniei este creșterea nr. de donații prin Terminalele de plată. Dacă pînă la începutul Campaniei pe lună se adunau 50-100 de lei pe contul nostru după distribuirea flyerelor

informativ unde era indicată și această posibilitate sumele acumulate au crescut până la 150 – 250 lei pe lună.

7) Editarea unui pliant cu modele pozitive de antreprenoriat social

În baza informațiilor acumulate am avut posibilitate să edităm un Pliant informativ, unde am descris reușitele dar și problemele întâmpinate în cadrul derulării proiectului. Pliantul constă din trei compartimente:

- a) descrierea succintă a activităților din cadrul proiectului;
- b) descrierea Campaniei „Un pas spre mobilitate” și rezultatelor obținute;
- c) descrierea ideilor de afaceri propuse și analizate de către ONG implicate în proiect.

Astfel avem posibilitate să diseminăm informația și experiența obținută și să ridicăm întrebări răspunsul la care le caută multe ONG. Clar că nu toți vor începe urgent să caute posibilități de a desfășura activități economice dar poate macar vor lua cunoștință cu ideile propuse ca să încerce acestea pe viitor. La moment există o înțelegere prealabilă între o parte din ONG participante la proiect de a merge împreună pe calea inițierii activităților de Antreprenoriat social.

8) Organizarea și efectuarea unei Conferințe de presă cu prezentarea rezultatelor proiectului

În data de 29 februarie a fost desfășurată Conferința de presă la care sau expus problemele cu care se confruntă ONG în ziua de azi și anume instabilitatea financiară. În baza problemelor sau demonstrat câteva căi de asigurare a durabilității și anume Antreprenoriat social și Campanii de colectare de fonduri. Jurnaliștii prezenți sau arătat interesați de acest subiect, cel mai bine el a fost reprezentat în reportajul difuzat pe postul de televiziune TV 7 (<http://tv7.md/ro/news/s-o-s-acordati-sustinere-copiilor-si-tinerilor-cu-dizabilitati-9979.html>). La Conferință au participat 2 voluntari implicați în Campania „Un pas spre Mobilitate”, speciaști din cadrul AMM și un reprezentant al ASCHF Peresecina – ONG implicată în proiect. În afară de aceasta jurnaliștilor le-a fost prezentat și Machetul Pliantului. Întrebările principale au fost:

- Cum se implică Statul în soluționarea acestor probleme?
- Ce pot întreprinde organizațiile tinere?
- Câte persoane cu dizabilități ar beneficia de locuri de muncă și nr. de persoane angajat la moment?
- Câte ONG din domeniu ar dori să inițieze activități economice?

La finele Conferinței la noi sa adresat un tînăr cu dizabilități ce a solicitat ajutor în scrierea unui proiect pentru ONG-ul care la constituit recent.

9) Pregătirea și inițierea unei Activități de Antreprenoriat Social pentru Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova.

Unul din scopurile proiectului a fost pregătirea și inițierea unei activități de Antreprenoriat social pentru „MOTIVAȚIE”. În acest sens de acum ceva timp echipa AMM a discutat eventuala posibilitate de a presta servicii de instruire cu plată. Această activitate nu implică nemijlocit un număr mare de persoane cu dizabilități dar oferă posibilități mai multor persoane să obțină o profesie și Certificat de absolvire a cursurilor. La moment am dezvoltat această idee și am întreprins câțiva pași pentru implementarea ei și anume:

- Timp de doi ani am testat și am obținut experiență în domeniul instruirii profesionale a persoanelor cu dizabilități locomotorii – astfel știm cum să organizăm logistica și tot procesul de instruire cu cazarea și alimentarea tinerilor;
- Decurs de două cursuri de instruire profesională am probat mai multe profesii și anume: contabilitate, secretar, cusătoreasă, manichiuristă și operator calculator – ca rezultat vrem să organizăm activitatea de instruire bazată pe ultimele două profesii, cu perspectiva de a include și alte profesii ulterior;
- Am implicat în organizarea și desfășurarea cursurilor noastre de instruire Secțiile de asistență socială și Agențiile de ocupare a forței de muncă din raioane (ei ne-au ajutat cu distribuirea informației despre curs și au implicat Asistenții Sociali din sate în îndeplinirea Anchetelor sociale și pregătirea pachetului de documente) – astfel suntem cunoscuți în regiuni și la etapa următoare ne va fi mai ușor să discutăm despre alocarea fondurilor necesare pentru instruirea tinerilor cu dizabilități din regiunile respective;

- Am căutat fonduri adăugătoare și deoarece nu am fost susținuți financiar la moment de Ministerul Muncii Familiei și Protecției Sociale am apelat la Organizația Internațională pentru Migrație, care au venit în întâmpinare și anul trecut au finanțat complet alimentarea și cheltuielile de transport pentru tinerii participanți la curs - astfel am obținut experiență în obținerea fondurilor necesare din mai multe surse și gestionarea concomitentă a resurselor;
- Am implicat în procesul de instruire în calitate de pedagogi doi tineri cu dizabilități (utilizatori scaun rulant) care la moment dețin Certificate de absolvire de la „Insula Speranțelor” în profesii manichiuristă și operator calculator – astfel procesul de instruire este mai accesibil beneficiarilor, iar noi nu avem nevoie de a căuta alți specialiști pentru cursuri;
- Am obținut încrederea în fața beneficiarilor;
- Și o idee de viitor – în baza cursurilor să organizăm și o Școală de Șoferi pentru persoane cu dizabilități în special pentru cei din regiuni (cu automobil adaptat, cazare și alimentare, condiții accesibile). De serviciile cu plată a Școlii vor beneficia și persoane din localitățile învecinate.

Astfel pașii următori care trebuie să-i definivăm sunt:

- a) definitivarea planului de afaceri cu o analiză riguroasă a posibilelor beneficii și probleme ce pot să apară, surselor de finanțare a începutului activității de Antreprenariat social;
- b) obținerea licenței pentru servicii de instruire din partea Ministerului Educației;
- c) semnarea unui contract cu ANOFM în vederea finanțării instruirii profesionale a tinerilor cu dizabilități și posibil celor din familii social vulnerabile;
- d) semnarea acordurilor cu APL din regiuni în vederea finanțării instruirii pentru tinerii din regiunile date;
- e) propunerea serviciilor de instruire populației din localitățile învecinate.

O întrebare la care vom obține răspuns la definitivarea Planului de Afaceri este deschiderea unui SRL pentru activitatea de instruire profesională sau dezvoltarea serviciului mai departe în cadrul ONG.

Rezultate pozitive:

Ca rezultate pozitive am putea spune că majoritatea conducătorilor ONG înțeleg faptul că finanțarea din proiecte nu va fi veșnică, conștientizează că activitatea unui ONG poate fi mult mai ușor dirijată sau coordonată din moment ce există Planificare Strategică și subcomponentele ei – aceeași Strategie financiară. Lent dar totuși se schimbă aprecierea eforturilor depuse de organizațiile donatoare în vederea instruirii reprezentanților ONG în aceste domenii. Din toate discuțiile telefonice purtate cu ei am sesizat câteva lucruri: de cele mai multe ori conducătorii ONG sunt veniți din alte domenii decât cele de management și anume aceste cunoștințe le lipsesc cel mai mult.

Alt lucru este acela că conducătorii încearcă să prece toate responsabilitățile principale în organizație și atunci eficacitatea muncii scade iar organizația nu mai are posibilitate să crească.

Alt ceva este că mulți conducători se tem să delege o parte din responsabilități și altor specialiști, atunci obiceiul de a ține totul sub control nu permite mișcarea înainte.

Mulți conducători conștientizează faptul că dezvoltarea unei activități economice ar aduce stabilitate în cadrul organizației și ar permite o creștere poate lentă dar stabilă a ONG.

Alt rezultat pozitiv îl vedem la instruirile efectuate pentru voluntari. Totuși tinerii sunt mult mai dornici de a achiziționa noi cunoștințe și experiențe care ulterior foarte repede le pun în practică. Din echipa noastră de voluntari în urma instruirilor – doi voluntari cu dizabilități utilizatori scaun rulant au reușit să găsească posibilități și susținere financiară pentru a construi rampe de acces la scările blocurilor unde locuiesc.

Voluntarii cu abilități depline după instruirile noastre sau implicat în acțiuni de colectare de fonduri și în alte organizații. Credem că acțiunile sociale în cadrul proiectului au fost mult mai eficiente (cel puțin la moment) decât cele de instruire pentru ONG.

Rezultate negative:

Ca rezultate negative în primul rând vedem neatingerea completă a obiectivelor proiectului și anume elaborarea Strategiilor financiare și Elaborarea Planurilor de afaceri. Aceste încercări au scos la iveală mult mai multe probleme și piedici atât organizatorice cât și la nivel de implicare a conducătorilor ONG.

Dacă la rezultate pozitive noi am evidențiat faptul creșterii nivelului de interes față de instruire și conștientizarea necesității lor – la nivel de implementare am rămas cu promisiuni de participare soldate cu neprezentarea la ședințe, motivele invocate fiind lipsa de timp și supraîncărcarea cu activități. În momentul ce li se explica că aceste instruire le vor permite dezvoltarea durabilă a organizației, totuși prevala necesitatea de scriere a aplicației pentru finanțarea SOIR 2012. Majoritatea conducătorilor sunt de acord să se mai repete instruirile deoarece acum parcă sunt mai liberi dar noi le-am propus să preia inițiativa în mâinile proprii iar trainerii le sunt la dispoziție (așteptăm rezultatul).

Totodată la capitolul de elaborare a Activității economice este puțin mai trist. Cu faptul că este necesar de realizat toate organizațiile sunt de acord, la nivel de implicare sau delegare a responsabilităților pentru această direcție de activitate – nu este zero dar și efect este cu regret puțin.

Majoritatea managerilor sunt de părerea că nu le ajung cunoștințele necesare pentru elaborarea și conducerea unei activități economice. Mulți consideră că nu vor avea sprijin financiar și informațional necesar pentru lansarea afacerii.

În cadrul acțiunilor desfășurate pentru și cu echipa de voluntari rezultate negative nu prea sunt, în afară de plecarea a 2 dintre voluntari înainte de sfârșitul proiectului. Aceștia au depus cereri de retragere din activitate ca urmare a evenimentelor din sfera de activitate profesională și personală. Restul voluntarilor sunt de acord să prelungească contractele de voluntariat și după finisarea proiectului astfel încât să se implice în activitățile Campaniei/Asociației.

Propuneri:

În rezultatul implementării proiectului o propunere ar fi să fie organizate instruire pentru conducătorii de ONG în domeniile: delegare de responsabilități, cum să dezvolți cu ajutorul echipei ONG-ul care îl conduci, cum să organizezi departamentul de sustenabilitate în cadrul ONG, organizarea corectă a staff-ului unui ONG (director, contabil, coordonator sustenabilitate, ș.a.)

Funcția de coordonator sustenabilitate de obicei este realizată de conducător, ceea ce îl suprasolicitează pe manager/director cu responsabilități încă mai mult. Ca o idee este ca finanțatorii să oblige dar și susțină financiar la început crearea în cadrul organizațiilor a acestei funcții, ca pe parcurs ea să fie finanțată din proiectele câștigate sau din acțiunile de atragere a fondurilor (inclusiv cele economice).